

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

NEUVOSTO

NEUVOSTON SUOSITUS,
annettu 6 päivänä heinäkuuta 1998,
jäsenvaltioiden ja yhteisön talouspolitiikan laajoista suuntaviivoista

(98/454/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 103 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon komission suosituksen,

ottaa huomioon 15 ja 16 päivänä kesäkuuta 1998 Cardiffissa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät,

sekä katsoo, että

Euroopan parlamentti on hyväksynyt päätöslauselman komission suosituksesta,

SUOSITTELEE:

1. **TÄRKEIMMÄT TAVOITTEET: EMU:N ONNISTUMINEN, VAURAUUS JA TYÖPAIKAT**

Euron ottaminen käyttöön 1 päivänä tammikuuta 1999 merkitsee uuden vaiheen alkamista Euroopan yhdentymiskehityksessä ja jäsenvaltioiden ja yhteisön harjoittamassa talouspolitiikassa.

Jäsenvaltiot ovat erityisesti kahden viime vuoden aikana harjoittaneet määrätietoista ja uskottavaa politiikkaa, jonka tavoitteena on ollut kestävä taloudellinen lähentyminen yhteisössä. Tämä politiikka on tuottanut konkreettisia tuloksia.

Ensinnäkin lähentymisen saavuttamiseksi tehtyjen ponnistelujen ja saatujen merkittävien tulosten perusteella Euroopan unionin neuvosto, joka kokoontui valtion- tai hallitusten päämiesten tasolla, päätti 3

päivänä toukokuuta 1998, että yksitoista jäsenvaltiota täytti euron käyttöön ottamiseksi vaadittavat ehdot.

Toiseksi näiden ponnistelujen ansiosta on kehitymässä kasvua ja työllisyyttä edistävä talouspoliittisten toimien yhdistelmä.

Monissa jäsenvaltioissa ei toistaiseksi kuitenkaan ole edistytty riittävästi työttömyyden vähentämisessä.

Kesän 1997 jälkeen, jolloin edelliset talouspolitiikan laajat suuntaviivat hyväksyttiin, taloudellisen toiminnan elpyminen yhteisössä on vahvistunut ja laajentunut entisestään samalla kun inflaatio on ennätysalhainen. Koska kapasiteettia on tällä hetkellä vapaana useimmissa jäsenvaltioissa ja koska tästä johtuen investointien, erityisesti kone- ja laiteinvestointien odotetaan kasvavan ripeästi, talouskasvun odotetaan jatkuvan voimakkaana ilman kapasiteettirajoitteita tai inflaatiopaineita, jos palkkakehitys jatkuu odotusten mukaisesti maltillisena. Talouden perustekijät ovat lisäksi kunnossa ja paranevat jatkuvasti, kysyntänäkymät kohentuvat ja luottamus vahvistuu edelleen. Aasian rahoitus- ja talousongelmien vaikutukset yhteisön kasvunäkymiin näyttävät vähäisiltä, ellei kriisi syvene eikä laajene muihin alueen maihin.

Elpymisen voimistuessa edelleen työllisyys voisi kasvaa jonkin verran siten, että työttömyysaste koko yhteisössä laskisi hiukan vuoteen 1999 asti. Tämä merkitsisi ensimmäistä, joskin vaatimatonta askelta kohti korkean työllisyyden tavoitetta, joka on kirjattu Amsterdamin sopimuksen 2 artiklaan.

Yhteisön nykyinen työllisyysaste ei johdu yksinomaan suuresta työttömyydestä (noin 18 miljoonaa työtöntä vuonna 1997), vaan myös pitkään jatkuneista

heikoista työllisyysnäkömystä, jotka ovat lannistaneet monet, usein muita sosiaaliturvavaroja saavat työttömät hakemasta töitä. Näin ollen, kun luodaan uusia työpaikkoja, niitä on oltava tarjolla työttömien lisäksi niille, jotka jälleen rohkaistuvat hakeutumaan työmarkkinoille. Lisäksi on otettava huomioon, että työikäisen väestön määrä kasvaa vielä jonkin verran.

Työllisyyden lisääntyminen keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä keventäisi huomattavasti jäsenvaltioiden julkisen talouden ja sosiaaliturvajärjestelmien taakkaa. Lisäksi sen avulla voitaisiin torjua tehokkaasti köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä.

Talospolitiikan tehtävänä on luoda olosuhteet, joissa i) talouden elpyminen vahvistuu entisestään ja ii) laajenee keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä itseään ylläpitäväksi kasvuprosessiksi, joka ei kiihdytä inflaatiota ja joka on työllisyyden huomattavan ja kestävä kohentamisen edellytys. Tästä syystä tarvitaan entistä vankempaa talous- ja rakennepoliittista ohjelmaa ja vuoden 1998 työllisyyden suuntaviivojen määrätietoista täytäntöönpanoa, jotta moniin keskeisiin haasteisiin voidaan vastata ja jotta yhteisön jäsenvaltioiden taloudet pystyvät paremmin sopeutumaan muuttuviin olosuhteisiin tulevaisuudessa.

Euron käyttöönotto ei sinänsä ratkaise yhteisön työttömyysongelmaa. Edellä mainittuja tehtäviä täytetäessä Euroopan talous- ja rahaliiton (EMU) vakausjärjestelmä antaa osaltaan mahdollisuuden toteuttaa kasvua ja työllisyyttä edistävä poliittisten toimien yhdistelmä.

Talospolitiikassa hallitusten ja omalta osaltaan työmarkkinaosapuolten olisi kaikin tarvittavin keinoin huolehdittava siitä, että yhteisen rahapolitiikan vakaustavoitetta tuetaan.

Samaan aikaan rakennepolitiikan ja hyödyke-, palvelu- ja työvoimamarkkinoiden uudistuksilla olisi tuettava kasvuprosessia, joka ei aiheuta jännitteitä, vahvistettava kilpailukykyä, muutettava kasvu työllisyydeksi ja tehtävä kasvusta ympäristöystävällisempää.

Yleisesti voidaan sanoa, että yhtenäismarkkinoiden, joista kaikki jäsenvaltiot ovat vastuussa, olisi toimitava paremmin.

Vain jos kaikki osapuolet noudattavat tätä poliittista strategiaa määrätietoisesti ja jos sen toteuttaminen koordinoidaan hyvin Luxemburgin Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti, toteutuvat EMU:n

hyödyt täysimääräisesti ja sen avulla voidaan päästä yhteisön yleisiin, perustamissopimuksen 2 artiklassa määriteltyihin tavoitteisiin, joihin kuuluvat ympäristöä arvossa pitävän kestävä kasvun edistäminen inflaatiota kiihdyttämättä, korkea työllisyys ja elintason nousu.

2. KASVUUN JA VAKAUTEEN TÄHTÄÄVÄ TALOUSPOLIITTISTEN TOIMIEN YHDISTELMÄ

Jotta edellä mainitut tavoitteet voitaisiin saavuttaa, on jäsenvaltioiden edelleen sitouduttava noudattamaan talospolitiikassaan edellisissä suuntaviivoissa suositeltua kasvuun ja vakauteen tähtäävää strategiaa, joka on alkanut tuottaa tuloksia.

Strategiassa on kolme keskeistä osatekijää:

- vakauteen tähtäävä rahapolitiikka,
- määrätietoinen pyrkimys vakauttaa julkinen talous ja pitää julkisyhteisöjen rahoitusasema vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisena,
- hintavakaustavoitteen mukainen nimellispalkkojen kehitys; reaali-palkkojen kehityksen olisi noudatettava tuottavuuden kasvua ja siinä olisi otettava huomioon tarve parantaa investointien tuottoa, jotta syntyisi lisää työpaikkoja.

Mitä enemmän rahapolitiikan hintavakaustavoitetta tuetaan asianmukaisella julkisen talouden budjettipolitiikalla ja palkkakehityksellä, sitä todennäköisemmin rahapolitiittiset edellytykset tulevat olemaan suotuisia kasvulle ja työllisyydelle.

Koko euroaluetta koskeva talospolitiittisten toimien yhdistelmä muodostuu pääasiassa yhteisen rahapolitiikan sekä osallistujamaiden julkisen talouden ja palkkojen kehityksen yhteisvaikutuksesta. Osallistujamaiden talospolitiittisia toimia seurataan ja koordinoidaan entistä tarkemmin, jotta saavutettaisiin asianmukainen talospolitiittisten toimien yhdistelmä sekä koko euroalueella että kussakin osallistujamaassa.

Vakauteen tähtäävä talospolitiikka on yhtä tarpeellinen maille, jotka eivät alusta alkaen ota käyttöön yhteistä rahaa. Koska euroalueen maat ja euroalueeseen kuulumattomat jäsenvaltiot ovat toisistaan läheisesti ja syvästi riippuvaisia taloudellisesti ja rahapolitiittisesti ja koska on varmistettava jatkuva lähentyminen ja yhtenäismarkkinoiden kitkaton toiminta, kaikkien jäsenvaltioiden on osallistuttava talospolitiittisten toimien koordinoimiseen.

3. HINTAVAKAUS

Hintavakaus on keskeinen edellytys kestäväen talouskasvun toteutumiseksi keskipitkällä aikavälillä. Viime vuosien merkittävän edistymisen ansiosta koko yhteisössä on saavutettu hyvin vakaa hintataso. On pyritävä siihen, että kaikki politiikat ovat kestäväen hintavakauden kannalta uskottavia ja johdonmukaisia.

Tulevalla euroalueella, jolla yhdenmukaistetun kulutajahintaindeksin mukaan laskettu keskimääräinen inflaatiovauhti on laskenut alle kahteen prosenttiin, on kaikkien osallistuvien jäsenvaltioiden harjoitettava hintavakautteen tähtävää talouspolitiikkaa, joka luo kasvulle suotuisat rahapolitiittiset edellytykset. Niiden on myös vältettävä liian suuria inflaatioeroja, jotka aiheuttaisivat kilpailukykyyn liittyviä ongelmia.

Keskimääräinen inflaatiovauhti on laskenut alle kahteen prosenttiin myös Tanskassa, Ruotsissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Niiden on raha- ja talouspolitiikassaan edelleen pyrittävä hintavakautteen.

Kreikka on viime vuosina edistynyt huomattavasti hintavakauspyrkimyksissään. Koska se on lisäksi vakauttanut julkista talouttaan, drakma oli helpompi liittää valuuttakurssimekanismiin (ERM) maaliskuussa 1998. Kuuluminen ERM:iin auttaa parantamaan edelleen maan inflaatiokehitystä. Tehostetut toimet ovat kuitenkin tarpeen drakman ERM:iin liittämisen yhteydessä tapahtuneen devalvaation inflaatiovaikutusten hillitsemiseksi ja hintavakauden saavuttamiseksi mahdollisimman pian.

4. EUROON SIIRTYMINEN

Euron käyttöönoton 1 päivänä tammikuuta 1999 on tapahduttava kitkattomasti, jotta EMU käynnistyisi mahdollisimman suotuisissa olosuhteissa. Osallistuvien jäsenvaltioiden keskuspankeilla on vielä vastuu rahapolitiikasta vuoden 1998 jäljellä olevina kuukausina, ja tänä aikana niiden rahapolitiikan päätavoite on sen varmistaminen, että hintataso säilyy vakaana jäsenvaltioissa ja siten myös koko euroalueella. Ohjaukset lähentyvät yhteiseksi euroalueen koroksi vuoden 1998 loppuun mennessä. Tässä tilanteessa markkinaehtoiset valuuttakurssit vastaavat ennalta ilmoitettuja kurseja eli tämänhetkisiä kahdenvälisiä ERM-keskuskurseja.

Tammikuun 1 päivästä 1999 lähtien euroalueen yhteisestä rahapolitiikasta vastaavat riippumattomat Euroopan keskuspankki (EKP) ja Euroopan keskuspankkijärjestelmä (EKPJ).

Jäsenvaltiot, jotka eivät alusta alkaen ota käyttöön yhteistä rahaa, säilyttävät toimivaltansa kansallisessa rahapolitiikassa ja ne ovat myös sitoutuneet noudattamaan vakautteen tähtävää rahapolitiikkaa. Perustamissopimuksen 109 m artiklan mukaisesti nämä jäsenvaltiot pitävät valuuttakurssipolitiikkaansa yhteistä etua koskevana asiana. Vuodesta 1999 lähtien uusi valuuttakurssimekanismi (ERM2) muodostaa puitteet siihen kuuluvien jäsenvaltioiden ja euroalueen välisille valuuttasuhteille. Se tukee myös mekanismiin kuuluvien jäsenvaltioiden lähentymispyrkimyksiä. Vaikka ERM2:een kuulumisen on vapaaehtoista, voidaan odottaa jäsenvaltioiden, joita koskee poikkeus, osallistuvan siihen.

5. TERVE JULKINEN TALOUS

5.1 Yleiset suuntaviivat

Vaikkakin käytännöllisesti katsoen kaikissa jäsenvaltioissa on huomattavasti ponnisteltu talouden tervehdyttämiseksi, useimmissa jäsenvaltioissa on edistytävä edelleen sen varmistamiseksi, että saavutetaan vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisesti julkisyhteisöjen rahoitusasemalle asetettu tavoite, jonka mukaan julkinen talous on keskipitkällä aikavälillä lähellä tasapainoa tai ylijäämäinen. Tämän avulla kaikki jäsenvaltiot pystyvät reagoimaan normaaleihin suhdannevaihteluihin, samalla kun niiden julkisen talouden alijäämä pysyy kolmen prosentin viitearvon sisällä suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT). Perustamissopimuksen mukaisesti tervehdyttämistä vaaditaan myös sen varmistamiseksi, että yli 60 prosentin tasolla oleva velka suhteessa BKT:een edelleen vähenee riittävästi ja että viitearvoa lähestytään tyydyttävällä nopeudella. Edellä luetellut vaatimukset koskevat kaikkia jäsenvaltioita seuraavista syistä:

- i) Terve budjettipolitiikka edistää alhaisen ja vakaan inflaation odotuksia ja helpottaa yhteisen rahapolitiikan sekä euroalueen ulkopuolelle jäävien jäsenvaltioiden rahapolitiikkojen tehtävää hintavakauden säilyttämisessä. Nykyisessä suhdannetilanteessa julkisen talouden alijäämien jatkuva pieneneminen edesauttaa talouden pysyvää elpymistä ja saattaa edistää suotuisia rahapolitiittisia olosuhteita, mikä tukee investointeja.
- ii) Terve rahoitusasema auttaa pitämään pitkäaikaiset korot alhaisella tasolla, mikä johtaa yksityisten investointien jyrkkään lisääntymiseen. Jos julkishallinto saa aiempaa pienemmän osan yksityisistä säästöistä tai vaikuttaa myönteisesti säästämiseen talouselämässä, investointien määrä voi — muiden tekijöiden säilyessä ennallaan — nousta aiheuttamatta paineita maksutaseeseen ja pitkäaikaisiin korkoihin.

iii) Monissa jäsenvaltioissa julkinen talous ei ole vielä saavuttanut tarvittavaa liikkumatilaa selviytyäkseen haitallisesta talouskehityksestä. Koska yhteinäisvaluutan käyttöönoton jälkeen mukautuminen haitalliseen suhdannekehitykseen ja maakohtaisiin häiriöihin on pitkälti budjettipolitiikan varassa, on erittäin tärkeää huolehtia siitä, että automaattiset tasapainottajat pystyvät toimimaan täysimääräisesti. Terve budjettipolitiikka lisää kaiken todennäköisyyden mukaan automaattisten tasapainottajien tehokkuutta. Osoitukset talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta vahvistavat talouden toimijoiden luottamusta siihen, että taantumana aikana kasvava alijäämä ei pysyvästi horjuta julkista taloutta, jolloin rahoitusmarkkinoilla syntyvät haittavaikutukset vältetään.

iv) Lopuksi on todettava, että lähellä tasapainoa oleva tai ylijäämäinen talousarvio sallii monissa maissa edelleen korkean julkisen velan ja BKT:n välisen suhteen pienentämisen nopeassa tahdissa. Tämä keventää velanhoitorasitetta ja helpottaa täten tarvittavaa julkisten menojen suuntaamista uudelleen. Lisäksi se voisi helpottaa verotaakan alentamista ja mahdollistaa sosiaaliturvajärjestelmien eri tekijöiden sisällyttämisen väestön vanhenemisen huomioon ottamiseksi.

Tätä taustaa vasten on olennaisen tärkeää, että jäsenvaltiot osoittavat aikovansa jatkaa julkisen talouden tervehdyttämistä. Tätä varten jäsenvaltiot ovat sitoutuneet seuraaviin toimenpiteisiin:

- i) Jäsenvaltiot varmistavat, että niiden vuodelle 1998 asettamat talousarviotavoitteet saavutetaan täysimääräisesti, tarvittaessa suorittamalla oikein ajoitettuja korjaavia toimia.
- ii) Jos taloudelliset edellytykset kehittyvät odotettua paremmin, jäsenvaltiot käyttävät tätä mahdollisuutta vahvistaakseen talouden tervehdyttämistä ja saavuttaakseen julkisyhteisöjen rahoitusaseman keskipitkän ajan tavoitteen lähellä tasapainoa olevasta tai ylijäämäisestä julkisesta taloudesta siten kuin vakaus- ja kasvusopimuksessa annetuissa sitoumuksissa edellytetään.
- iii) Jäsenvaltiot toimittavat vakaus- ja lähentymisohjelmansa viimeistään vuoden 1998 lopussa, jotta komissio ja neuvosto voivat arvioida kaikki nämä ohjelmat, mukaan lukien yleisen budjettipolitiikkalinjan ja politiikkojen yhdistelmän euroalueella EMU:n kolmannen vaiheen alkaessa.
- iv) Jäsenvaltiot varmistavat tarpeen mukaan, että julkinen velka vähenee edelleen ja että velkojen

hallintastrategia on tarkoituksenmukainen, jotta julkisen talouden häiriöalttius vähenisi.

Julkisen talouden sopeuttamisen ajoitus, laajuus ja rakenne ovat tärkeitä tekijöitä, joista riippuu, vaikuttaako sopeuttaminen kestäväällä tavalla julkisyhteisöjen rahoitusasemaan ja kohtaaako se talouden dynamiikkaa, kilpailukykyä ja työllisyyttä. Vaikka tervehdyttäminen on syytä suunnitella maakohtaisten olosuhteiden mukaisesti, aiemmissa suuntaviivoissa on esitetty myös useita yleisiä periaatteita. Nämä suuntaviivat rakentuvat näille periaatteille ja vahvistavat niitä, samalla kun niissä otetaan huomioon jäsenvaltioiden toimivalta noudattaa kansallista budjettipolitiikkaansa.

- i) Julkisen talouden alijäämän supistamisen on useimmissa jäsenvaltioissa perustuttava menojen vähentämiseen eikä veronkorotuksiin.
- ii) Taloudellisen tehokkuuden parantamiseksi ja talouden dynaamisuuden lisäämiseksi useimmissa jäsenvaltioissa on toivottavaa keventää kokonaisverorasitetta. Verouudistusten ansiosta markkinat voivat toimia tehokkaammin ja investoinnin vilkastuminen edistää pysyvästi kilpailukykyisten työpaikkojen syntymistä.
- iii) Tapauksissa, joissa julkisen talouden alijäämä tai julkisen velan suhde BTK:een on edelleen korkea, on varmistettava, ettei verojen alentaminen hidasta alijäämän pienentämistä.
- iv) Julkisen talouden vakauttaminen on toteutettava oikeudenmukaisesti. Julkisten menojen vaikutuksia on tehostettava ja kustannustehokkuutta parannettava korostamalla siten myös talouden tarjontapuolta. Tämän vuoksi toimet tulisi kohdistaa julkisen kulutuksen parempaan valvontaan tai uudistamiseen, julkiseen eläkejärjestelmään, terveydenhoitoon, työmarkkinatoimenpiteisiin ja tukiin. Viime vuosina julkiset investoinnit ovat laskeneet suhteessa BKT:een, joskin tämä johtuu osin siitä, että yksityinen sektori on siirtynyt rahoittamaan ja hoitamaan julkisia infrastruktuuri-investointeja. Mahdollisuuksien mukaan ja vaarantamatta tarvittavaa julkisen talouden alijäämän jatkuvaa supistamista on suosittava tuotannollisia investointeja ja muuta tuotantotoimintaa, joka liittyy esimerkiksi henkiseen pääomaan ja aktiivisiin työmarkkinatoimiin. Tällainen rakennemuutos todennäköisesti johtaa kasvuun ja työllisyyteen kohdistuvien myönteisten vaikutustensa kautta työllisyysasteen kohoamiseen ja/tai sosiaalisiin perusteisiin maksettavia tulonsiirtoja saavien työikäisten määrän vähenemiseen, mikä osaltaan kohentaa julkisyhteisöjen rahoitusasemaa keskipitkällä aikavälillä.

Kuten jäsenvaltioita myös yhteisöä kehoitetaan noudattamaan tiukkaa talousarvion kurinalaisuutta. Tiukkaa talousarvion kurinalaisuutta on sovellettava rahoitusnäkymien joka kohdassa noudattamalla toimielinten välistä sopimusta talousarvion kurinalaisuudesta ja talousarviomenettelyn parantamisesta.

5.2 Maakohtaiset suuntaviivat

i) Euroalueen jäsenvaltiot

Belgiassa on lähentymisohjelmassa asetettuja budjettitavoitteita aikaistettu vuodella muun muassa talouden suotuisten kasvuedellytysten vuoksi. On tärkeää varmistaa, että hallituksen sitoumus pitää perusylijäämä 6 prosentissa suhteessa BKT:een keskipitkällä aikavälillä toteutuu. Tämän avulla yhä erittäin suuri velan määrä suhteessa BKT:een voi pienentyä nopeasti. Tulonsiirtoja kotitalouksille ja terveydenhoitomenoja on hillittävä edelleen tiukasti.

Saksan on tarpeen pienentää edelleen julkisen talouden alijäämää lähivuosina. Tukipalkkioita, tulonsiirtoja kotitalouksille ja julkisia kulutusmenoja on hillittävä edelleen. Jatkuvia ponnistuksia myös menojen rajoittamiseksi tarvitaan, jotta hallituksen tavoite saada menojen suhde BKT:een yhdistymistä edeltävälle tasolle eli 46 prosenttiin vuoteen 2000 mennessä voisi toteutua. Saksan on nopeutettava julkisen talouden vakauttamista, jotta velkaantumisen saadaan selvästi laskevalle uralle ja lähitulevaisuudessa nopeasti takaisin alle 60 prosentin viitearvon.

Espanjassa nykyisen finanssipolitiikan jatkaminen mahdollistaa julkisen talouden alijäämän pienentämisen lähivuosina osittain suotuisten talouskasvuedellytysten vallitessa. Toimenpiteet ovat kuitenkin vielä tarpeen, jotta keskipitkän aikavälin tavoite saada budjetti tasapainoiseksi tai ylijäämäiseksi nopeutuisi. Espanjan talouden nykyinen suhdannetilanne ja tämän hetkisen talouskasvun kestävä kehitys tekee todellakin mahdolliseksi tavoitteen pikaisen saavuttamisen. Menoja on edelleen rajoitettava, jotta voitaisiin toteuttaa hallituksen tavoite, jonka mukaan menot pyritään saamaan vajaan 42 prosenttiin suhteessa BKT:een vuoteen 2000 mennessä.

Ranskassa julkisen talouden vakauttamisponnisteluja on edelleen jatkettava vuonna 1999 ja erityisesti sen jälkeen vakaus- ja kasvusopimuksen velvoitteiden mukaisesti. Näitä vakautusponnisteluja

tarvitaan myös velkasuhteen vakauttamiseksi ja sen saamiseksi laskevalle uralle. Kotitalouksille maksettavien tulonsiirtojen ja julkisten kulutusmenojen hillinnän olisi edistettävä alijäämien supistamista.

Irlannissa julkisen talouden rahoitusaseman odotetaan lähivuosina olevan yhä enemmän ylijäämäinen ja velan määrän suhteessa BKT:een laskevan alle 60 prosentin vuonna 1998 ja pienentyvän edelleen myöhemmin. Nykyisen vahvan talouskasvun ja ylikuumenemisen mahdollisuuden vuoksi on kaikki vuoden 1998 talousarvion oletuksia voimakkaampi tulojen kasvu käytettävä julkisen talouden ylijäämän kasvattamiseen. Lisäksi Irlannissa on noudatettava tiukkaa finanssipolitiikkaa ylikuumenemisriskin pienentämiseksi. Viranomaisten huomautetaan päättäneen ehdottaa vuoden 1999 talousarvion päätavoitteeksi Irlannin matalan inflaation jatkumista.

Italiassa julkisen talouden alijäämän suhde BKT:een laski alle 3 prosentin viitearvon vuonna 1997. Julkisen talouden vakauttamisponnisteluja on voimistettava edelleen vakaus- ja kasvusopimuksen velvoitteiden noudattamiseksi. On tärkeää pitää perusylijäämä 5,5 prosenttina BKT:stä keskipitkällä aikavälillä Italian parlamentissa hyväksytyin kolmevuotissuunnitelman mukaisesti, jotta varmistettaisiin velkasuhteen nopea supistuminen. Tällainen perusylijäämän taso, jota yksityistämistä saatavat tulot vahvistavat, varmistaa velkasuhteen alenemisen edelleen.

Luxemburgin julkisen talouden rahoitusaseman odotetaan pysyvän lähivuosina ylijäämäisenä ja velkasuhteen pysyvän erittäin alhaisena.

Alankomaiden on huolehdittava, ettei sen julkisen talouden nykyinen rahoitusasema heikkene. Lähivuosien suotuisten kasvunäkymien vuoksi alijäämän tulisi supistua edelleen vakaus- ja kasvusopimuksen velvoitteiden noudattamiseksi. Finanssipolitiikkaa ei näin ollen tule keventää, eikä julkisen talouden alijäämän saa antaa kääntyä uudelleen kasvuun. Julkisen talouden vakauttamista on jatkettava, jotta velkasuhteen pienentyminen jatkuisi.

Itävallan on jatkettava vakauttamista lähivuosina voidakseen saavuttaa tavoitteensa, jonka mukaan julkinen talous on lähellä tasapainoa tai ylijäämäinen. Itävallan on harjoitettava tiukkaa budjettikuria ja vältettävä talouteen kohdistuvia paineita. Perustuslaillisen tuomioistuimen päätöksestä

alkunsa saaneen perheverotuksen äskettäin tapahtuneen uudistuksen vuoksi sekä suunnitteilla olevan verouudistuksen yhteydessä oleelliset lisätoimet julkisen talouden vakauttamiseksi ovat tarpeen. Muistutetaan myös, että velkasuhde on pidettävänä alenevalla uralla.

Portugalín on tartuttava lähivuosien suotuisten kasvuedellytysten tarjoamaan mahdollisuuteen rahoitusasemansa parantamiseksi edelleen vakaus- ja kasvusopimuksen velvoitteiden noudattamiseksi. Tämä myös auttaisi estämään ylikuumenemisen vaaraa. Julkisen talouden vakauttamisen tulisi painottua nykyistä enemmän muihin kuin korkomenoihin. Velan määrän suhteessa BKT:een odotetaan laskevan 60 prosenttiin vuonna 1998 ja supistuvan edelleen lähivuosina.

Suomessa julkisen talouden rahoitusaseman odotetaan kääntyvän ylijäämäiseksi vuonna 1998, ja lähivuosien tavoitteena on ylijäämän kasvattaminen. Suomi aikoo alentaa tuloverotusta vuonna 1999. Tämä on toteutettava siten, että julkisen talouden sopeuttaminen jatkuu edelleen.

ii) *Jäsenvaltiot, jotka eivät ota euroa käyttöön tammikuussa 1999*

Tanskan odotetaan lähivuosina edelleen kiristävän finanssipolitiikkaansa ja kasvattavan julkisen talouden ylijäämää. Verotulot pysyvät korkeina, ja julkisia investointeja supistetaan edelleen. Nykyistä suurempien ylijäämien ansiosta velan määrän suhteessa BKT:een odotetaan laskevan alle 60 prosentin vuonna 1998 ja supistuvan edelleen lähivuosina.

Kreikka on edistynyt merkittävästi julkisen taloutensa suurten tasapainottomuuksien korjaamisessa viime vuosina. Julkisen talouden alijäämä supistui 4,0 prosenttiin suhteessa BKT:een vuonna 1997 ja sen arvioidaan supistuvan perustamissopimuksessa määrätyn viitearvon alapuolelle vuonna 1998, ja julkisen talouden velkasuhde, joka oli pysynyt käytännöllisesti katsoen vakaana vuodesta 1993, alkoi alentua vuonna 1997. Kreikan on jatkettava julkisen talouden vakauttamista erityisesti toteuttamalla tinkimättä toimenpiteet, joista hallitus ilmoitti äskettäin drakman liittyessä ERM:iin; se takaisi Kreikan kitkattoman ja hyvin sujuvan jäsenyyden ja toteuttaisi hallituksen aiheet liittyä

euroalueeseen vuoteen 2001 mennessä. Näihin toimenpiteisiin kuuluu muiden julkisten menojen kuin korkomenojen supistaminen edelleen, laajennetut yksityistämissuunnitelmat, julkisen sektorin lisärationalisointi ja sosiaaliturvajärjestelmän uudistus keskipitkällä aikavälillä.

Ruotsissa julkisen talouden odotetaan kääntyvän ylijäämäiseksi vuonna 1998, jonka jälkeen odotetaan kasvavia ylijäämiä. Ruotsin tavoitteena on saada julkisen talouden ylijäämäksi 2 prosenttia suhteessa BKT:een suhdannekierron aikana. Julkisia menoja on edelleen valvottava tiukasti.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa arvioidaan saavuttavan talouden rahoitusasema, joka olisi vuosikymmenen loppuun mennessä lähellä tasapainoa. Tällaisen rahoitusaseman saavuttamiseksi Yhdistyneen kuningaskunnan on tinkimättä toteutettava ilmoittamansa finanssipoliittiset toimenpiteet. Julkiset menot on myös edelleen pidettävä kurissa. Yhdistyneen kuningaskunnan finanssipolitiikassa tulisi huomioida myös tarve luoda suunnitellut yleiset vakauden edellytykset maan talouteen.

6. PALKKAKEHITYS

Palkkojen ja palkkaerojen kehitys vaikuttaa merkittävästi inflaatioon, kasvuun, työllisyyteen ja kasvun työvaltaisuteen. Yhteistä rahapolitiikkaa harjoitavassa EMU:ssa palkkojen ja työllisyyden välinen yhteys käy entistä ilmeisemmäksi ja tiiviimmäksi. Toisaalta uskottava ja vakauteen tähtäävä talouspolitiikka edistää asianmukaista palkkakehitystä.

Palkoista päättämisestä vastaavat edelleen työmarkkinaosapuolet kansallisella, alueellisella, alakohtaisella tai jopa hajautetummalla tasolla perinteidensä mukaisesti. Kuten kasvua ja työllisyyttä koskevassa Amsterdamin päätöslauselmassa korostetaan, työmarkkinaosapuolet vastaavat korkean työllisyyden sovittamisesta yhteen asianmukaisten palkkaratkaisujen kanssa ja sopivien institutionaalisten puiteiden luomisesta palkanmuodostusmenettelyissä.

Jotta palkkakehitys tukisi työllisyyttä edistävää politiikkayhdistelmää, työmarkkinaosapuolten on edelleen harjoitettava vastuullista politiikkaa ja tehtävä palkkasopimukset jäsenvaltioissa seuraavien yleisten sääntöjen mukaisesti:

- i) Nimellisten palkankorotusten tulee olla sopu-
soinnussa hintavakauden kanssa. Hintavakausta-
voitteen kanssa ristiriidassa olevat palkankoro-
tukset koko euroalueella johtavat väistämättä
rahatalouden tilan kiristymiseen eurovyöhyk-
keellä, mikä vaikuttaa haitallisesti kasvuun ja työ-
lisyyteen. Liian suuret nimellispalkkojen koro-
tukset jossakin maassa tai jollakin alueella eivät
välttämättä vaikuta merkittävästi inflaatioon koko
rahaliitossa, mutta koska ne vaikuttavat yksikkö-
työkustannuksiin, ne heikentävät kilpailukykyä ja
työllisyysedellytyksiä kyseisessä maassa tai kysei-
sellä alueella.
- ii) Mitä tulee reaali-palkkojen nousun ja työn tuotta-
vuuden kasvun väliseen suhteeseen, on otettava
huomioon tarve tarvittaessa vahvistaa, ja sen
jälkeen ylläpitää, kapasiteettia lisäävien ja
työpaikkoja luovien investointien kannattavuutta.
Tämä tarkoittaa sitä, että maissa, joissa yleinen
työn tuottavuuden kasvu on hidastumassa,
mahdollisuudet reaali-palkkojen nousuun vähene-
vät. Tarkemmin sanottuna työajan lyhentäminen
ei saisi johtaa todellisten yksikkötyökustannusten
lisääntymiseen. Jotta kannattavuuden parane-
minen johtaisi investointien kasvuun yhteisössä,
on tärkeää luoda investointimyönteinen ympä-
ristö kysyntäkehityksen, työmarkkinaolojen, vero-
tuksen ja sääntelyjärjestelmän kautta.
- iii) Palkkasopimuksissa on nykyistä paremmin otet-
tava huomioon erot tuottavuudessa, jotka johtuvat
eroista koulutuksessa, ammattitaidossa ja maantie-
teellisissä alueissa. Tässä yhteydessä nuorten,
alhaisen ammattitaidon omaavien tai pitkäaikais-
työttömien aloituspalkkakustannusten on tarvit-
taessa oltava heidän työllistymistään edistäviä.
Alempien aloituspalkkakustannusten myönteisiä
vaikutuksia voitaisiin tehostaa toimilla, jotka
parantavat työvoiman sopeutumiskykyä.
- iv) ”Palkkajäljittelyä” täytyy välttää, mikä merkitsee
sitä, että jäsenvaltioiden välisten palkkakustan-
nuserojen täytyy edelleen heijastaa erilaista
työvoiman tuottavuutta. Yhtenäisvaluutan vuoksi
jäsenvaltioiden väliset palkkaerot tulevat
selvemmin näkyviin. Tämä voi lisätä työvoiman
liikkuvuutta jonkin verran, mutta saattaa myös
synnyttää matalamman palkkatason maissa vaati-
muksia kuilun kuromiseksi kiinni suhteessa
korkeamman palkkatason maihin. Tuottavuuske-

hitykseen perustuvia korkeammat palkankoro-
tukset heikentäisivät maan kilpailukykyä ja inves-
tointien kannattavuutta ja siten vähentäisivät sen
vetovoimaa tuotannon sijaintipaikkana. Maan
kauppa kärsisi, investointitoiminta vähenisi ja
työttömyys kasvaisi.

Näiden edellytysten toteutuminen ei merkitse sitä,
että palkkakehityksen olisi oltava yhtenäistä koko
euroalueella. Todennäköisesti eroja ilmenee tuotta-
vuuden kasvussa ja siten reaali-palkkakehityksen liik-
kumavarassa. Lisäksi erot työmarkkinatilanteissa ja
taloudellisissa oloissa on otettava huomioon. EMU:ssa
palkkasopeutuksella on nykyistä suurempi merkitys
sopeutumisessa muuttuviin taloudellisiin olosuhteis-
iin, erityisesti maakohtaisiin häiriöihin, mikä edel-
lyttää nykyistä enemmän sopeutumista palkanmuo-
dostuksessa.

Koska yleensä työmarkkinaosapuolet vastaavat
korkean työllisyyden saavuttamisen ja ylläpitämisen
kanssa sopu-soinnussa olevasta palkkakehityksestä ja
ovat siten merkittävässä asemassa pyrittäessä tarkoi-
tuksenmukaiseen talouspolitiikkayhdistelmään, on
tärkeää lujittaa vuoropuhelua kaikilla asiaankuuluvilla
tasoilla. Kansallisella tasolla hallitukset saattavat
joutua kiinnittämään entistä enemmän huomiota
vuoropuhelun ja talouspolitiikan suuntaviivoissa
kuvatun strategian ymmärtämisen edistämiseen.
Yhteisön tasolla komissio jatkaa työmarkkinaosa-
puolten vuoropuhelun kehittämistä erityisesti talous-
politiikkaan liittyvissä kysymyksissä. Lisäksi on syytä
osana talouspolitiikan vahvistettua koordinaatiota
luoda uskottavuutta ja luottamusta tärkeimpien
talouspolitiikan toimijoiden välillä. Tätä voitaisiin
lujittaa käynnistämällä säännöllinen vuoropuhelu
työmarkkinaosapuolten ja talouspolitiikasta vastaa-
vien viranomaisten välille.

7. KASVUA JA TYÖLLISYYTTÄ EDISTÄVÄ RAKEN- NEPOLITIikka

Rakennepolitiikalla on ensisijainen merkitys talou-
dellisen hyvinvoinnin edistämisessä, tuotannon
parantamisessa ja työllisyyden kohentamisessa. Sen
tärkeänä tehtävänä on osaltaan varmistaa häiriötön
kokonaistalouden kasvuprosessi, vahvistaa yhteisön
kilpailukykyä, lisätä kasvun työvaltaisuutta ja tehdä
kasvusta ympäristöystävällisempää. Jotta rakennepoli-
tiikka olisi mahdollisimman tehokasta, sen on oltava
sopu-soinnussa kurinalaisen talouspolitiikan kanssa.

Rakennepolitiikalla parannetaan markkinoiden toimintaa; jos rakennepolitiikasta koituu kustannuksia julkiselle taloudelle, on olennaista, että kustannukset pidetään kurissa siten, että ne eivät vaaranna julkisen talouden tasapainottamista. Lisäksi rakennepolitiikan taloudelliset hyödyt ilmenevät vasta vähitellen ajan myötä.

Koska useimmissa jäsenvaltioissa rakenneuudistuksia ei ole riittävästi pantu täytäntöön hyödyke- ja palvelumarkkinoiden eikä varsinkaan työmarkkinoiden osalta, tarvitaan jatkuvia ja tehostettuja toimenpiteitä usein syvään juurtuneiden rakenteellisten ongelmien ratkaisemiseksi. Jäsenvaltioiden sopeutumisen maakohtaisiin talouden häiriöihin on jatkossa perustettava merkittävästi niiden hyödyke-, palvelu- ja tuotannon tekijämarkkinoiden joustavuuteen ja sopeutumiskykyyn. EMU lisää myös yritysten kilpailupaineita valuuttakurssimuutosten poistuessa euroalueelta ja hintojen vertailtavuuden helpottuessa.

7.1 Hyödyke-, palvelu- ja pääomamarkkinat

Kilpailukyvyyn, työllisyyden ja elintason turvaamiseksi ja edistämiseksi vapaan kaupan ja jatkuvan teknisen kehityksen oloissa on tärkeää, että jäsenvaltiot ja yhteisö pyrkivät entistä määrätietoisemmin tehostamaan hyödyke-, palvelu- ja pääomamarkkinoita. Tehostamisen olisi painotettava neljään pääalueeseen.

i) Yhtenäismarkkinoiden viimeistelyyn tähtäävät uudistukset

Yhtenäismarkkinoiden toimivuuden parantaminen on erittäin tärkeää EMU:n onnistumiselle. Huomattavasta edistymisestä huolimatta useita merkittäviä ongelmia on yhä ratkaisematta. Yhtenäismarkkinoiden toteuttaminen on lainsäädännön osalta kesken, pääasiassa siksi, että kaikkia yhteisön direktiivejä ei ole pantu täytäntöön kaikissa jäsenvaltioissa. Vielä täytäntöön panematta olevien yhtenäismarkkinadirektiivien osuuden pienentämiseksi olisi ponnisteltava edelleen voimakkaasti useimmissa jäsenvaltioissa, kuten komission laatimasta yhtenäismarkkinoiden tulostaulusta käy ilmi. Haasteen myöntäen komissio ja jäsenvaltiot sopivat kesäkuussa 1997 yhtenäismarkkinoiden toimintasuunnitelmasta, jossa jäsenvaltiot sitoutuivat korjaamaan lainsäädännön vakavimmat puutteet 1 päivään tammikuuta 1999 mennessä. Lisätoimenpiteitä ja

erityishuomiota vaativia aloja ovat varsinkin julkiset hankinnat ja vastavuoroinen tunnustaminen.

Ponnistukset on nyt suunnattava toimintasuunnitelman nopeaan toteuttamiseen ja yhtenäismarkkinoiden kehityksen seurantaan. Tätä tarkoitusta varten kehitetään yhtenäismarkkinoiden tulostaulu, joka julkaistaan puolivuositain. Luxemburgin Eurooppa-neuvosto painotti lisäksi päätelmässään sitä, että riittävästi huomiota on kiinnitettävä kansalliseen talouskehitykseen ja -politiikkaan, jotka voivat estää yhtenäismarkkinoita toimimasta sujuvasti, ja että talouspolitiikan koordinoinnissa olisi pyrittävä tukemaan verouudistuksia, joilla lisätään tehokkuutta ja ehkäistään haitallista verokilpailua. Verokannustimien kohtelun on oltava yhteisön valtiontukisäännösten mukaista ja on myös seurattava, että jäsenvaltiot noudattavat tasapuolisen verokilpailun periaatteita. Tämä on yksi 1 päivänä joulukuuta 1997 perustetun seurantaryhmän tärkeimpiä tehtäviä.

Yhtenäismarkkinat ja yleinen globalisoituminen luovat voimakkaita paineita parantaa kilpailukykyä, mutta globalisoituminen on myös yhteydessä kansalliseen tai yhteisön politiikkaan, joka koskee tutkimus- ja kehitystoimintaa ja erityisesti tietoyhteiskuntaa. Tätä tarkoitusta varaten on tärkeää toteuttaa ne toimintasuunnitelmassa olevat toimenpiteet, joilla edistetään innovaatioita ja uuden tekniikan laajaa levittämistä. Yritysten viestintä vaatii myös suurempaa panostusta infrastruktuurihankkeisiin, joten julkiset investoinnit on pidettävä riittävän suurina ja on tutkittava mahdollisuuksia perustaa yhteisyhtiöitä yksityisen sektorin kanssa. On myös kiinnitettävä huomiota yrittäjätoiminnan rohkaisemiseen ja yrittäjyyden kannustamiseen, sillä yrittäjyys on avaintekijä kasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyyn lisäämisessä yhteisössä.

ii) Kilpailua lisäävät uudistukset

Kilpailupolitiikan tehostamiseksi ja yrityksille aiheutuvien kustannusten vähentämiseksi komissio on todennut aiheelliseksi järjeistää ja hajauttaa kartellivalvonnan toimeenpanovaltaa. Myös jäsenvaltioiden olisi osallistuttava kartellsäännösten täytäntöönpanon tehostamiseen muuttamalla lainsäädäntöään siten, että kansal-

liset kilpailuviranomaiset voivat soveltaa kartelli-säännöksiä tehokkaasti. Komission on valvottava tiukasti valtioneuvostoa ja jäsenvaltioiden on harjoitettava tiukkaa itsekkyyttä niiden suhteen.

iii) *Lainsäädännön uudistukset*

Eurooppalaisten yritysten tuottavuuden kasvun ja kilpailukykyyn kohentaminen edellyttää asianmukaista lainsäädäntöjärjestelmää. Hallitusten ja komission vastuulla on näin ollen säädösten tarkoituksenmukaisuuden jatkuva tarkkailu ja näiden säädösten toimeenpanosta ja seurannasta aiheutuvien kustannusten alentaminen sekä niiden avoimuuden ja täytäntöönpanokelpoisuuden lisääminen. Tämä koskee myös ympäristölainsäädäntöä, jonka olisi perustuttava kannustimiin, jotta talouden toimijat voisivat pyrkiä selkeästi määriteltyihin ympäristötavoitteisiin kustannustehokkaasti. Koska sääntelykäytäntö vaihtelee maasta toiseen hyvin paljon, kansainväliset laitokset ovat ottaneet käyttöön erilaisia esikuva-analyyssejä (benchmarking) parhaan sääntelykäytännön tunnistamiseksi. Tällaiset analyysit voisivat johtaa yritysten sääntely-ympäristön merkittävään kohentumiseen. Yhteisön osalta komissio voisi koordinoita tällaisia aloitteita jäsenvaltioiden esittämien tietojen pohjalta.

Hallinnolliset määräykset ja vaivalloiset menettelytavat rasittavat usein erityisen paljon pieniä ja keskisuuria yrityksiä, etenkin niiden toiminnan aloitusvaiheessa. Siksi ensimmäisenä esikuva-analyysin soveltamiskohteena voisivat olla liiketoiminnan käynnistämistä koskevat hallinnolliset määräykset. Vastaavasti on tärkeää havaita ja poistaa kaikki mahdollisesti jäljellä olevat perustelemattomat lainsäädännölliset esteet, jotka haittaavat riskipääoman ja uusien rahoituslaitosten kehittämistä erityisesti silloin, kun niistä voi olla apua pienten ja keskisuurten yritysten rahoituksessa.

Erityishuomiota on kiinnitettävä myös työpaikkojen luomiseen paikallistasolla osuus- ja yhteisö-taloudessa sekä uusiin toimintoihin, jotka liittyvät tarpeisiin, joita markkinat eivät vielä tyydytä ja joilla on merkittäviä vaikutuksia niin taloudellisen toimeliaisuuden kuin yhteiskunnallisen koheesionkin muodossa. Näillä aloilla tarjoutuvien mahdollisuuksien täydelliseksi hyödyntämiseksi on kehitettävä suotuisimmat lainsäädännölliset ja verotusedellytykset.

iv) *Rahoitusmarkkinat*

EMU muuttaa merkittävästi Euroopan rahoitusmarkkinoita. Sen seurauksena syntyvät suuret ja erittäin likvidit euromarkkinat. On tärkeää, että kansalliset viranomaiset ryhtyvät tarpeellisiin toimenpiteisiin lainsäädännöllisten ja rahoitusmarkkinoihin liittyvien markkinoiden yhdistymistä haittaavien epäkohtien poistamiseksi. Jäsenvaltioiden rahoitusmarkkinoiden segmentoitumisen vähentyessä EMU:ssa mahdollinen tehotomuus paljastuu nykyistä selvemmin, kun kilpailu euroalueen rahoituslaitosten välillä kiristyy. Uudet euromääräiset rahoitusmarkkinat houkuttelevat todennäköisesti myös Euroopan ulkopuolisia rahoituslaitoksia. Tästä syystä on tärkeää, että markkinoilla toimijat ovat täysin valmistautuneita EMU:un, jotta uusien euromääräisten rahoitusmarkkinoiden tarjoamat mahdollisuudet voidaan hyödyntää täysimääräisesti.

Jotta nämä uudistukset olisivat tehokkaampia, niitä on syytä seurata tiiviisti ja ne on syytä koordinoita yhteisön tasolla säännöllisen monenvälisen seurannan avulla, näin täydentäen jatkuvaa makrotalouden monenvälistä seurantaa. Talousuudistusten etenemisen varmistamiseksi jäsenvaltioiden ja komission olisi toimitettava lyhyet vuotuiset kertomukset, joissa esitellään hyödyke-, palvelu- ja pääomamarkkinoiden tehostamiseen tähtäävät suunnitelmat. Nämä kertomukset muodostavat perustan kyseisten uudistuspyrkimysten seuraamiselle yhteisössä, ja niitä käytetään aineistona talouspolitiikan suuntaviivojen laadinnassa ensi vuodesta alkaen. Komissio aikoo myös koota tulostauluun tietoja markkinoiden tosiasiallista yhdistymistä kuvaavista indikaattoreista, kuten hintaeroista ja sisämarkkinatoimenpiteiden täytäntöönpanosta.

7.2 Työmarkkinat

Yhteisön nykyistä korkeaa työttömyysastetta voidaan pienentää kestävästi ja työllisyysastetta voidaan kasvattaa. Se vaatii kuitenkin toisiaan vahvistavien toimenpiteiden laajaa ja jatkuvaa käyttöä politiikan eri lohkoilla, ja onnistuminen näkyy usein vasta keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä. Talous- ja rakennepolitiikan tulisi yhdessä taata pitkäaikainen, vahva ja ei-inflatorinen kasvu, jota tukisivat kapasiteettia lisäävät investoinnit. Tämän edellyttämä politiikka muodostaa näiden ja edellisten talouspolitiikan suuntaviivojen olennaiset suositukset. Yhteisön työllis-

syysongelmien ratkaiseminen edellyttää yhteisön työmarkkinoiden samanaikaista ja kattavaa nykyaikaistamista, joka tähtää kasvun työvaltaisuuden lisäämiseen ja työvoiman työllistettävyyden varmistamiseen. Tämä yhteisön korkean työllisyyden strategian toinen osa kehitettiin Luxemburgin työllisyyden suuntaviivoissa.

Työllisyyden suuntaviivat – jotka perustuvat työllistettävyyden parantamiseen, yrittäjyyden suosimiseen, yritysten ja niiden työntekijöiden sopeutumiskyvyn parantamiseen ja naisten ja miesten yhtäläisten mahdollisuuksien edistämiseen – toteutetaan työllisyyttä koskevien kansallisten toimintasuunnitelmien avulla. Toimintasuunnitelmat on laadittu kansalliset olosuhteet huomioon ottaen ja niissä työllisyystoimenpiteet on yhteensovittava vakaaseen makrotaloudelliseen strategiaan, johon sisältyy julkisen talouden vakauttaminen kasvu- ja vakaussopimuksen vaatimusten mukaisesti. Niiden on myös esitettävä keinot, joilla voidaan vähentää työmarkkinoiden yhteensopimattomuuksia ja vahvistaa yritysten kykyä reagoida talouden muutoksiin. Tällä tavoin kansalliset toimintasuunnitelmat muodostavat keskeisen välineen yhteisön kasvu- ja työllisyyspotentiaalin vahvistamiseksi, ja siten epäilemättä muodostavat tärkeän osan tulevaisuuden talouspolitiikan suuntaviivoista.

Jäsenvaltioissa painopisteen olisi oltava ehkäisevässä strategiassa, jolla keskitytään aktiivisesti lisäämään soveltuvan, koulutetun työvoiman tarjontaa. Näiden aktiivisten toimenpiteiden lisäksi on pyrittävä kannustamaan työhön hakeutumista ja työpaikkojen luomista vero- ja sosiaalietuusjärjestelmien rakennetta ja hallintoa tarkistamalla.

i) Aktiivinen työmarkkinapolitiikka

Jäsenvaltioiden on viiden seuraavan vuoden aikana puututtava nuorisotyöttömyyteen ja ehkäistävä pitkäaikaistyöttömyyttä tarjoamalla uusi mahdollisuus työttömälle nuorelle ennen kuin hän on ollut 6 kuukautta työttömänä ja aikuiselle työttömälle ennen kuin hän on ollut 12 kuukautta työttömänä. Tätä varten on lisättävä työvoimatoimistojen ponnisteluja, jotta ne voivat tehokkaasti etsiä työpaikkoja ja saattaa yhteen työpaikkojen kysynnän ja tarjonnan. Lisäksi on käytettävä muita toimenpiteitä, kuten koulutusta ja tarvittaessa tukea palkkakustannuksiin ja alennusta sosiaaliturvamaksuista, erityisesti vähäistä ammattitaitoa edellyttävissä tehtävissä. On

tärkeää, että työvoimapolveluiden rajalliset resurssit keskitetään niihin, jotka tarvitsevat eniten apua työpaikan löytämisessä.

Pitkäaikaistyöttömyys on erityisesti Belgian, Irlannin, Italian ja Espanjan ongelma, kun taas nuorisotyöttömyys on korkea Suomessa, Ranskassa, Kreikassa, Italiassa ja Espanjassa. Näissä jäsenvaltioissa on erityisesti pyrittävä toimimaan näiden suuntaviivojen mukaisesti.

ii) Verot ja sosiaaliturvamaksut

Yli viidentoista vuoden ajan kokonaisverotaakan kasvu ja verojärjestelmien (verotuksen ja sosiaaliturvamaksujen) rakenteen kehitys jäsenvaltioissa on ollut työllisyyden kannalta epäsuotuisaa. Kokonaisverotuksen ja sosiaaliturvamaksujen kasvun seurauksena verokiila työntekijän käteen jäävän palkan ja työnantajan maksamien työvoimakustannusten välillä on kasvanut. Verokiila haittaa talouden tehokkuutta, kasvua ja lopulta työpaikkojen syntymistä. Sen vaikutukset ovat erityisen haitallisia palkka-asteikon alapäässä, jossa se johtaa siihen, että vähäistä ammattitaitoa edellyttävät matalapalkkaiset työt hinnoitellaan ulos markkinoilta ja harmaa talous kasvaa. Nämä haittavaikutukset huomioon ottaen jäsenvaltioiden on tärkeää toteuttaa tarpeellisia toimenpiteitä suunnan muuttamiseksi esimerkiksi uudistamalla sosiaaliturva- ja verotusjärjestelmiä. Tällaisilla toimenpiteillä ei kuitenkaan saisi vaarantaa julkisen talouden tasapainottamista. Toimenpiteiden työllistävä vaikutus olisi suurempi, jos ne yhdistettäisiin aktiivisiin koulutusta, oppisopimusjärjestelmiä, ammatti- ja uudelleen koulutusta koskeviin työmarkkinatoimiin. Jotta verojärjestelmästä voitaisiin tehdä työllisyyttä paremmin tukeva, jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa myös tutkittava halukkuutta ottaa käyttöön energialle tai saastuttaville päästöille määrättävä vero tai jokin muu verotuksellinen toimenpide. Muutosten yhteydessä olisi otettava huomioon niiden vaikutukset kilpailuun sekä niiden aiheuttamat mahdolliset lisäykset yksityishenkilöiden ja yritysten verotaakkaan.

iii) Hyvinvointijärjestelmän uudistus

Hyvinvointijärjestelmää on uudistettava niin, että kannustimet, mahdollisuudet ja vastuu ottaa vastaan työtä lisääntyvät ja että työmarkkinoiden toiminta tehostuu yleisemmin. Tämä tarkoittaa siirtymistä passiivisista tulotuen järjestelmistä

hyvinvoinnin tukemiseen työn kautta. Joissakin maissa työn vastaanottamisesta on kuitenkin vain vähän etua verrattuna sosiaalietuuksien vastaanottamiseen, erityisesti matalapalkkaisille työntekijöille, jotka ovat olleet kauan työttöminä: työttömyyskorvaus, asumistuki ja lastenhoidon tuki yhteenlaskettuina voivat joissain tapauksissa johtaa yli 80 prosentin nettokorvaussuhteisiin Belgiassa, Tanskassa, Suomessa, Ranskassa, Saksassa, Alankomaissa, Ruotsissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Työnteon tekeminen kannattavaksi vaatii kaksi-osaista strategiaa. Ensinnäkin olisi otettava käyttöön nettopalkkaa lisääviä uudistuksia. Yhdistyneen kuningaskunnan ”sosiaaliturvan piiristä töihin” (welfare-to-work) -ohjelma on mielenkiintoinen. Toiseksi etuuksien saamisen ehtoja, työnhaku- ja koulutusvaatimuksia ja joissakin tapauksissa etuuksien aikaprofilia olisi varovasti tarkistettava. Monissa maissa tällaisilla toimilla on päästy myönteisiin tuloksiin. Erilaisten etuusjärjestelmien vuorovaikutussuhteita olisi kuitenkin tarkistettava, jotta varmistettaisiin, että työn vastaanottaminen on aina kannattavampaa kuin etuuksien varassa eläminen. Yleisesti ottaen etuus- ja verotusjärjestelmää pitäisi tarkastella suhteessa työmarkkinalainsäädäntöön. Erityisesti jäsenvaltioiden, joissa on suhteellisen antelias etuusjärjestelmä ja korkea irtisanomissuoja, olisi

tarkistettava työmarkkinalainsäädäntöään niin, että sovitetaan yhteen työturva ja joustavuus ja samalla etuusjärjestelmästä tehdään tehokkaampi.

iv) *Työaikajärjestelyt*

On tärkeää, että työajan lyhennysjärjestelyt otetaan käyttöön sopeuttamista heikentämättä ja siten, että ne eivät johda työn tarjonnan supistamiseen. Tarvittaessa työllisyyttä voitaisiin suosia työajan suuremmalla joustolla mikrotalouden tasolla. Eräät aloitteet viittaavat siihen, että myönteisiä tuloksia voitaisiin saavuttaa yhdistämällä työajan lyhentäminen työpaikkojen lisäämiseen edellyttäen, että yksikkötyökustannukset eivät lisäänty. Toinen lähestymistapa kasvun työvaltaisuuden vahvistamiseksi olisi tukea mahdollisimman suurta osa-aikatyön käyttöä ja uusia työllisyysmuotoja. Mahdollisuudet tähän vaihtelevat jäsenvaltioittain, koska osa-aikatyöntekijöiden osuuksissa on tällä hetkellä erittäin suuria eroja. Yhteisön tasoista kokemusten ja valiokäytäntöjen vaihtoa on kannustettava näillä alueilla.

Tehty Brysselissä 6 päivänä heinäkuuta 1998.

Neuvoston puolesta

R. EDLINGER

Puheenjohtaja